

Raadscommissievoorstel

Status: Voorbereidend besluitvormend

Agendapunt:	4
Onderwerp:	Openstelling winkels op zondag
Datum:	12 februari 2019
Portefeuillehouder:	dhr. A. Schuurman
Decosnummer:	892
Informant:	P. la Roi p.laroi@dalfsen.nl (0529) 488 220

Voorstel:

- 1) In het huidige artikel 5:67 Apv:
 - in lid 1 de tekst "Per kalenderjaar kunnen ten hoogste 8 dagen worden aangewezen." te laten vervallen;
 - het lid 2 uiterlijk 1 juni 2019 te wijzigen in de volgende inhoud:
"In aanvulling op lid 1 op zondag openstelling tussen 12:00 en 18:00 toe te staan."; en
 - gelijktijdig het huidige lid 3 "De vrijstelling geldt slechts voor de winkels gelegen in de woonkern Lemelerveld" te laten vervallen.
- 2) Het college te verzoeken om met aanvullende regelgeving te komen wanneer blijkt dat bevoorrading en beleving in de woonkernen als gevolg van de koopzondagen tot ongewenste situaties leidt.
- 3) Daartoe de 4e wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Dalfsen vast te stellen.

Inleiding:

In het coalitieakkoord is besloten om afspraken te maken over koopzondagen in de gemeente. Lemelerveld heeft de mogelijkheid voor koopzondagen in tegenstelling tot de andere kernen van de gemeente. In juni 2018 is door uw raad een besluit genomen om extra koopzondagen in Lemelerveld toe te staan gedurende de maanden juli en augustus 2018 van 12:00-18:00 uur voor de winkels die voorzien in de dagelijkse boodschappen.

In het coalitiedocument "Dichtbij-DALFSEN – Dichtbij" van 2018- 2022 is opgenomen dat ondernemers zelf aan het roer staan en hun eigen keuzes maken. De ondernemersverenigingen werd daarbij de ruimte gegeven om in aantoonbaar overleg met de middenstand en kerken per kern met voorstellen te komen tot openstelling op zondagen. Dit overleg is door de gemeente gefaciliteerd en heeft op 16 januari 2019 plaatsgevonden, waarbij eveneens de Plaatselijk Belangverenigingen zijn uitgenodigd. De uitkomst van deze bijeenkomst heeft geleid tot het voorstel om op alle zondagen van het jaar openstelling tussen 12:00 tot 18:00 uur toe te staan.

Argumenten:

1.1 De winkelopenstelling biedt de ondernemers de mogelijkheid tot gelijkwaardige concurrentie met omliggende plaatsen.

Op grond van de huidige Apv (5:67) is er in Lemelerveld voor ten hoogste acht koopzondagen vrijstelling mogelijk. De pilot voor Lemelerveld was alleen geldig voor 2018. In Nieuwleusen en Dalfsen zijn op dit moment geen koopzondagen mogelijk.

Ondernemers binnen de gemeente Dalfsen hebben tijdens de bijeenkomst op 16 januari aangegeven op dit moment een ongelijke concurrentiepositie te hebben ten opzichte van de omliggende plaatsen, zoals Heino, Raalte Zwolle, Ommen en Dedemsvaart. Er is afvloeiing van omzet naar omliggende plaatsen en het gemis aan deze omzet beperkt de commerciële bedrijven in groei. Ondernemers geven aan dat er relatief veel is geïnvesteerd en er behoefte is om de oneerlijke concurrentie naar omliggende plaatsen op te heffen. Het is voor ondernemers niet een kwestie van willen, maar moeten. Wat betreft de kosten is er voor sommige ondernemers geen noodzaak.

Met de gevraagde openingstijden op zondag is er voor de ondernemers een meer gelijkwaardige concurrentiepositie en is het mogelijk om de thans gemiste omzet terug te halen binnen het dorp, binnen de gemeente grenzen. Inschatting van ondernemers van franchiseorganisaties is dat dit om lange termijn 10% meer omzet oplevert. Het is goed voor het speelveld: de lokale economie en de werkgelegenheid.

1.2 Binnen de voorgestelde winkelopenstelling hebben de ondernemers zelf de keuze om wel of niet mee te doen.

Ondernemers hebben aangegeven niet een eensluidend standpunt te hebben, echter daarbij is de opvatting aangegeven dat elke ondernemer zelf een afweging moet kunnen maken om wel of niet gebruik te maken van de thans voorgestelde openingstijden. Ondernemers hebben opgemerkt zelf een afweging te maken in relatie tot een eigen overtuiging, personeelsinzet en bezetting, bedrijfskosten en opbrengsten, en wat hun klanten willen. De verwachting is niet dat op alle zondagen de winkels in Dalfsen open gaan. Tijdens het gesprek is opgemerkt dat elke ondernemer zijn eigen belangen goed kan afwegen in relatie tot wat in het dorp leeft.

In de gesprekken per kern is aangegeven als voorwaarde geen dwingend kader voor ondernemers voor te schrijven, maar de keuze om wel of niet mee te doen bij elke ondernemer zelf te laten.

1.3 Het voorstel komt tegemoet aan de wens tot een gelijke winkelopenstelling binnen de gehele gemeente en biedt keuze vrijheid voor ondernemers en consumenten.

Een van de uitkomsten van de bijeenkomst tussen ondernemers, kerken en plaatselijk belang verenigingen was de wens om geen onderscheid te maken per kern. De gespreksgroep Lemelerveld heeft opgemerkt verder te zijn in de ontwikkeling van winkeltijden op zondag en zou het betreuren beperkt te worden door een algehele regeling die minder ver gaat dan de regeling uit 2018 voor Lemelerveld. Er is genoeg draagvlak bij de inwoners.

De gespreksgroep Dalfsen heeft aangegeven de openingstijden met alle kernen te willen afstemmen. De gespreksgroep Nieuwleusen heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor een gelijk beleid

binnen de gehele gemeente. Geen van de gespreksgroepen heeft aangegeven de openingstijden tot een of meerdere kernen te beperken. Binnen het gestelde tijdvenster hebben de ondernemers keuze voor hun eigen openingstijden.

1.4 De voorgestelde winkelopenstelling biedt elke kern de mogelijkheid om binnen de algehele regel een eigen invulling te kiezen.

In de gespreksgroepen geven de kernen verschillende opties aan voor de openstelling van winkels op zondag. De gespreksgroepen Nieuwleusen en Lemelerveld stellen alle zondagen voor.

Gespreksgroep Nieuwleusen heeft aangegeven geen voorstander van iets er tussen in of voorzichtig beginnen met een paar zondagen. Gespreksgroep Dalfsen heeft een voorkeur voor een duidelijke periode zoals bijvoorbeeld gedurende de zomertijd en in december. Door een algehele ruime winkelopenstelling voor alle zondagen te bepalen, kan elke kern kiezen voor een eigen passende invulling.

1.5 Het voorstel komt tegemoet aan een algemene maatschappelijke ontwikkeling.

Tijdens de gesprekken is naar voren gekomen dat de ontwikkeling van openingstijden op zondag van deze tijd is. Maatschappelijk is het een geaccepteerd fenomeen (gemak dient de mens), ondanks dat er een tweedeling zit in behoefte aan winkels open op de zondag.

Koopzondagen komen tegemoet aan de wens dat inwoners zelf bepalen wat ze willen doen en welke mogelijkheden ze hebben voor bijvoorbeeld het bezoeken van winkels.

1.6 De beperking van openstelling in de middaguren komt tegemoet aan de wens van kerken de overlast te beperken.

Tijdens de bijeenkomst op 16 januari hebben de vertegenwoordigers van de kerken aangegeven dat rekening gehouden moet worden met de kerkgang in relatie tot winkelbezoek. Ondernemers zijn bereid rekening te houden met de wens van de kerken en hebben voldoende aan de voorgestelde openingstijden van winkels. Buiten de zomerperiode is de verwachting van ondernemers dat inwoners na 17 uur de winkels relatief minder zullen bezoeken.

1.7 De winkelopenstelling op zondag voorkomt leegstand en teruggang in leefbaarheid in de kernen.

Zowel ondernemers als plaatselijk belangverenigingen maken zich zorgen over leegstand van winkels en leefbaarheid van de kernen wanneer -als gevolg van ongelijke concurrentie- er winkels in de kernen op termijn moeten sluiten. De voorgestelde mogelijkheden voor ondernemers op zondagmiddag draagt bij aan meer ontwikkeling van het winkelbestand en continuïteit van winkelvoorzieningen en leefbaarheid in de kernen.

1.8 De winkelopenstelling is aantrekkelijk in verband met toerisme in het Vechtdal.

In de gespreksgroep Dalfsen en Lemelerveld is de behoefte genoemd om meer te kunnen bieden voor de toeristen. Dit is met name aan de orde in de periode vanaf april tot in de nazomer. Het Vechtdal is aantrekkelijk voor toeristen en met name Dalfsen en Lemelerveld is dit voor de ondernemers een doelgroep. De voorgestelde winkeltijden zijn voor toeristen interessant, wat extra levendigheid en reuring het de kern met zich mee brengt. Voor de kern Dalfsen is met name het Waterfront genoemd in relatie tot toerisme.

Kanttekeningen

1.1 De totale omzet door consumenten wordt niet groter, echter alleen anders verdeeld.

Consumenten gaan niet meer besteden c.q. boodschappen doen. De totale omzet als gevolg van consumenten bestedingen wordt niet anders, echter hooguit bij andere winkels gedaan.

Er is geen eensluidend standpunt binnen de afzonderlijke organisaties (ondernemers, kerken en plaatselijk belang). Voor ondernemers kan het leiden tot een ongelijke concurrentie binnen de gemeente en kan het resulteren in een tweedeling van bijvoorbeeld de supermarkt ten opzichte van de kleine winkelier.

1.2 Binnen de voorgestelde winkelopstelling hebben de kleine ondernemers een extra dilemma.
Voor kleine winkeliers en zelfstandigen is het een dilemma om mee gaan in de koopzondagen. Zij hebben dan geen dag meer vrij of worden zij geconfronteerd met extra kosten voor personeel.

1.3 De voorgestelde openingstijden bieden te veel ruimte ten opzichte van de vraag.
Gespreksgroep Dalfsen heeft aangegeven vooralsnog voldoende te hebben aan een uitbreiding gedurende de maanden van de zomertijd en in december. In de achterban van de kerken is er geen behoefte voor een winkelopstelling op zondag. Zes dagen zijn genoeg om een brood te kunnen kopen.

1.4 De voorgestelde winkelopstelling het jaar rond heeft geen beperkingen en houdt geen rekening met de mening van een minderheid.

Voor elke betrokken organisatie (ondernemers, kerken en plaatselijk belang) geldt dat er geen eensluidend standpunt is binnen elk van die organisaties afzonderlijk. Dit kan leiden tot extra spanningen binnen een dorpskern omdat er geen grenzen zijn gesteld en er bij de verdere invulling en uitwerking door de meerderheid geen rekening wordt gehouden met de minderheid.

1.5 De maatschappij, kerken en andere sociale verbanden missen de zondagsrust in de week.

De zondag als rustdag zoals de kerken tijdens het gesprek hebben ingebracht staat onder druk en de door God gegeven rustdag is in het geding. Het is in de ogen van de kerken voor christenen extra pijnlijk dat juist op de zondag, die refereert aan de opstanding van de Heere Jezus, de winkels open moeten. Kerken zien geen argumenten om mee te gaan in deze ontwikkeling.

In de gesprekken op 16 januari is ook zorg geuit ten aanzien van het ontbreken van een gemeenschappelijk rustpunt in gezinnen, families en andere sociale verbanden. Dit geldt ook voor het verenigingsleven. Het sturen op een 24-uurs economie legt extra druk op het sociaal domein zoals voor de voorzieningen van zorg en mantelzorg.

1.6 De kerkdiensten op zondagmiddag en –avond kunnen last hebben van winkelopstelling.

De kerken hebben veelal diensten op zondagmorgen waarbij door de openstelling van winkels in de middag geen overlap is. Kerken hebben tijdens de bijeenkomst op 16 januari zorgen geuit dat bij een kerkdienst in de middag er wel sprake is van een overlap in tijdstip voor de kerkgang gedurende de winkelopstelling. Ten aanzien van verkeer en parkeren kan dat bij bepaalde kerken in het centrum, c.q. winkelgebied een knelpunt zijn. Specifiek geldt dit voor de beleving en bevoorrading van winkels in de woonkern.

Voor Nieuwleusen levert dit vanwege de situering van parkeergelegenheden bij kerken ten opzichte van winkels geen knelpunten op. In Lemelerveld is het geen knelpunt omdat de kerkdiensten niet in de middag en avond plaats vinden. In Dalfsen is dit voor een aantal kerken een knelpunt aangezien deze in het centrum van de woonkern zijn gelegen.

1.7 Rust in de dorpen is juist een unique selling point.

De dorpskernen van Dalfsen zijn relatief rustig op de zondag. Dit unieke karakter heeft ook zijn waarde en betekenis voor de inwoners. De gemeente Dalfsen kan zich hiermee ook positioneren op (sociale) duurzaamheid en consuminderen.

1.8 Niet elke dorpskern heeft te maken met toerisme.

De gespreksgroep Nieuwleusen gaf aan dat toerisme voor Nieuwleusen minder speelt en de openingstijden vooral voor de eigen inwoners meer mogelijkheden bieden.

1.9 Als eenmaal is gekozen voor koopzondagen, is er geen weg terug.

Uit beleid voor koopzondagen in de omliggende gemeenten blijkt gaande weg een steeds verdere verruiming van de koopzondagen. De gespreksgroepen hebben 16 januari aangegeven dat er bij dit besluit sprake is van een kantelpunt: point of no return. Er is geen weg terug als 'ja' wordt gezegd tegen de verruiming van openingstijden van winkels op zondag. Op de uitvoering en toepassing van het door ons voorgestelde beleid kan bijgestuurd worden als daar aanleiding toe is. Op basis van de ervaringen van de bijeenkomst van 16 januari en de open dialoog daarbij, zijn betrokken partijen ons inziens prima in staat eventuele klachten en oplossingen daarvoor gezamenlijk te bespreken.

Alternatieven:

Ten aanzien van de voorgestelde openingstijden van winkels zijn er de volgende alternatieven:

- 1) Voorgestelde winkelopeningstijden gedurende beperkte periode van de zomertijd en december.
Het vaststellen van een bepaalde periode is herkenbaar voor inwoners.
- 2) Niets wijzigen.

Duurzaamheid:

Niet van toepassing.

Financiële dekking:

Niet van toepassing.

Communicatie:

Betrokken organisaties (ondernemersverenigingen, kerken en Plaatselijk Belangverenigingen) zijn uitgenodigd voor de bijeenkomst op 16 januari jl. Tijdens deze bijeenkomst is per kern het gesprek gevoerd over koopzondagen aan de hand van een aantal vragen. De genoemde organisaties hebben een verslag van de bijeenkomst ontvangen. In kernpunten is over de bijeenkomst geschreven met een uitnodiging aan inwoners hun mening hierover eventueel aan de gemeente kenbaar te maken. Na besluit door uw raad, zal het college over de voorgestelde openingstijden van winkels in de kernen naar de inwoners communiceren.

De betrokken organisaties worden geïnformeerd over het genomen besluit en gevraagd om in onderlinge afstemming per kern zo nodig overleg te voeren over praktische zaken zoals het verkeer en het parkeren.

Vervolg:

De Apv wordt conform het besluit van uw raad aangepast.

Bijlagen:

- 1) Verslag bijeenkomst Ondernemersverenigingen, Kerken en Plaatselijk Belang op 16 januari 2019
- 2) Gebundelde individuele reacties (anoniem) op uitbreiding van koopzondagen in de gemeente
- 3) Aanvullende individuele reacties (anoniem) d.d. 4 maart 2019
- 4) 4^e Wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Dalfsen

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris-alg. directeur,
drs. J.H.J. Berends

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 12 februari 2019, nummer 892;

overwegende dat:

- de kern Lemelerveld -in tegenstelling tot Nieuwleusen en Dalfsen- de mogelijkheid voor koopzondagen heeft;
- in de kern Lemelerveld koopzondagen in 2018 zijn toegestaan gedurende de maanden juli en augustus van 12:00-18:00 uur voor de winkels die voorzien in de dagelijkse boodschappen;
- in het coalitiedocument "Dichtbij-DALFSEN – Dichtbij" van 2018- 2022 aan de ondernemersverenigingen de ruimte is gegeven om in aantoonbaar overleg met de middenstand en kerken per kern met voorstellen te komen tot openstelling op zondagen;
- een dergelijk overleg door de gemeente op 16 januari 2019 is georganiseerd;
- het overleg heeft plaatsgevonden met -per kern- ondernemersverenigingen, kerken en Plaatselijk Belangverenigingen;
- de uitkomst van deze bijeenkomst is vastgelegd in een verslag aan alle betrokken organisaties.

b e s l u i t :

- 1) In het huidige artikel 5:67 Apv:
 - in lid 1 de tekst "Per kalenderjaar kunnen ten hoogste 8 dagen worden aangewezen." te laten vervallen;
 - het lid 2 uiterlijk 1 juni 2019 te wijzigen in de volgende inhoud:
"In aanvulling op lid 1 op zondag openstelling tussen 12:00 en 18:00 toe te staan."; en
 - gelijktijdig het huidige lid 3 "De vrijstelling geldt slechts voor de winkels gelegen in de woonkern Lemelerveld" te laten vervallen.
- 2) Het college te verzoeken om met aanvullende regelgeving te komen wanneer blijkt dat bevoorrading en beleving in de woonkernen als gevolg van de koopzondagen tot ongewenste situaties leidt.
- 3) Daartoe de 4e wijziging van de Algemene plaatselijke verordening Dalfsen vast te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 25 maart 2019.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
drs. J. Leegwater